

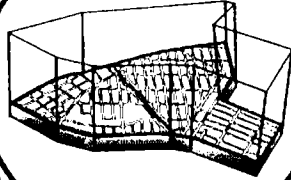
VAAD TIKIN EIREVIN

of WILLIAMSBURG

288 Keap St. Brooklyn NY 11211

(718) 387-4498

שמחים לשמרו

ולערב עירובין

ועד תיקון עירובין
דוויליאמסבורג

בהשגחת ובפיקוח ב"ד המיוחד לעניני עירובין

בעזה"ת אדר"ח אייר
ערש"ק לסדר ואת שבתותי תשמורו

וקראת לשבת עונג לקדוש ה' מכובד

ועתה אלקינו מודים אנחנו לך ומהללים לשם תפארתך, על אשר זה שבועיים אשר זכינו וזכינו אלפים מאחב"י, להצילם מאיסור טלטול בשבת, ולאפשר לקהל אמוני עם סגולה להתענג עם השבת כדת כראוי וכנכון (וכמ"ש הפרמ"ג סי' ר"ס א"א ס"ק ג' דודאי עירובי תצרות שבות הוא ומשום מצות כבוד שבת שלא יהיו ירוי אסורות מלהוציא ולהכניס...), ע"י תיקון העירוב המהודר שנתקן בשכונתינו, כפי דעתם ורצונם של כל גדולי ישראל מדור הקודם אשר שכנו כאן כבוד, וכרצון רוב רובם של רבני ותושבי שכונתינו המעטירה יצ"ו, והוכשר ע"י הרבנים הגאוה"צ גדולי פוסקי דורנו ה"ה הגאון האדיר אבד"ק אודווארי שליט"א, והגאון האדיר אבד"ק האליין שליט"א, ונבדק בעינא פקחא ע"י משיחיים תמידים, ת"ח בקיאים בהלכות עירובין, המוסרים פרטי הדברים להרבנים הגאונים חברי ב"ד המיוחד שליט"א. וכפי אשר הורו הרבנים הגאוה"צ שליט"א כן עשינו וכן נעשה בכל פרט ופרט, כדי שיהיה העירוב כשר ומהודר כפי כל הדעות. והננו בזה במענה לשאלת רבים להסיר לזות שפתים ועקשות פה אשר הוציאו כמה בני בליעל, שכאלו העירוב לא היתה למראה עיני הרבנים הגאוה"צ המכשירים שליט"א. ע"כ הננו בזה להודיע בשער בת רבים שהרבנים הגאוה"צ שליט"א בעצמם על אף טירדתם בעניני החג כי רבה, טרחו עצמם בשבוע שחל בו פסח בטיחה יתירה במשך כמה שעות, לבדוק כל צוה"פ וצוה"פ לגופה, והתפעלו מאוד מהאופן המוכשר והמהודר שבה הוקמו הצוה"פ. וכל השמועות הפורחות באייר, אינן אלא פרי דמיונם של כמה אינשי דלא מעלי.

* * *

הנה כמה בני תורה בעירנו נפשם חשקה לדעת על מה ועל מה הוסבעו יסודות היתר בדין המוחים בהעירוב ואומרים שאינם משתתפים בהפת. הנה דבר זה נפתח בגדולים ר' כלל גדול מוסד בידונו, אם הלכה רופפת בידך פוק חזו מה עמא דבר" (ע"י שר"ת הלכות קטנות ח"א סי' ס"ט), "ומימים ימימה שנודמן שנפל מתלוקת בין יחיד ובין בני העיר, ולא נשמע שיפול על עצה זו אחד לומר כן, דודאי לא נעלם מאחד מישראל, אך בודאי הבל הוא" (שר"ת ובחרת בוויים להגרש"ק סי' קכ"ג ועיי"ש כל הסימן) וכן היה בכל הערים ועיירות בישראל, אשר מאז שנתמעטו הלבבות והמוחות נתרבו המחלוקות בעניני העירובין בהערים ועיירות, וע"כ כמעט ולא מצאנו שבין הנידונים יהיה ענין המותים שאינם משתתפים בהפת.

הלא המה בקראקא אשר נחלקו בה גדולי רבני העיר ע"ד כשרות העירוב, ו"ולא נשמע שיפול על עצה זו אחד לומר כן", וכן היה בלאדו, אדעסא, ובסאטמאר, ובעוד ערים ועיירות שמצאנו בספרי השר"ת שדנו בכשרות העירובין דשם, ולא מצאנו שדנו אודות המחמירים שהרי הם אינם מקנים רשותם. (חוץ מספרי השר"ת הדנים כשני הצדדים רצו בהעירוב רק נחלקו במי יערב לכל העיר ומי יחזיק בהפת וכדו', אבל לא כשצד אחד כלל לא הסכים בהעירוב וע"י בשר"ת מחז"א המובא להלן.) וכן הוא בעיה"ק ירושלים ת"ו, כאשר לפני כמה שנים התחילו איזה אנשים להרעיש אודות תיקון העירובין דשם מחשש רה"ר דאורייתא, וצווחתא ולית מאן דאשגח ביה לחשוש משום זיכוי הפת. ובן במאנסי שכללו בהעירוב הראשון כמה מהמתנגדים, ולא חששו להתנגדים שאינם משתתפים בהפת, ע"פ פסקו של פוסק הדור מרן בעל מנחת יצחק זצ"ל.

וטעמם ונימוקם אשר עמם, הן מחמת זכיה בע"כ, ע"י שר"ת ובחרת בחיים סי' קכ"ג, שר"ת שואל ומשיב מהד"ת ח"ב סי' ס"ב, שר"ת חזון נחום סי' מ"ב, וע"י בשר"ת מתזה אברהם סי' ע"ג מ"ש בס"ט ע"ג באם צד א' לא היה רוצה בהעירוב כלל (ומ"ש המחז"א שדברי הרשב"א בזכות גמור אינן מוסכמים, ע"י מ"ש ע"ז בשר"ת ובחרת בחיים ה"ל ובחזון נחום ה"ל, וע"י במחנה אפרים הלכות זכ"י ומתנה סי' ו', בשר"ת באר יצחק א"ח סי' ב' ובשר"ת עין יצחק ח"א אה"ע סי' א', ובשר"ת חלקת יעקב אה"ע"ז סי' ג' שנקטו כדברי הרשב"א אף בשאר ענינים, ולא נחלקו שאר הראשונים על עיקר דין הרשב"א עיי"ש, וכ"ש בעירובין דהלכה כדברי המיקל בו.) וע"י עוד בקצות השולחן סי' ק"ה ס"ד בבדו"ש סוף ס"ק כ"ו.

והן שהתירו מחמת ששכרו הרשות משר העיר (או משר"ל), ע"י שר"ת שב"י ד"ג סי' ל"ט של"כ להדיא אף בישראל המודה בעירוב וע"י בדעת תורה סי' שפ"ה סעי' ג' שנקט כדבריו עיי"ש, וע"י גם בשר"ת גינת ורדים א"ח כלל ג' סי' ל"ב (ועל אף שקאי שם אצדוקים, הרי נקט שם כדעת הרמב"ם שהצדוקים אוסרים מדינא כישראל וא"כ ה"ה ששכירות מהגזבר מועלת גם בישראל), בשר"ת ובחרת בחיים סי' קל"ז, בשר"ת שואל ומשיב ה"ל, ובעצי אלמוגים סי' צ"א, ובשר"ת דברי חיים י"ד סי' מ"ב כתב על דברי העצי אלמוגים דהיטב אשר דיבר. וכן מוכרח מדברי הריב"ש בס"י תל"ז (שכתב ליישב למה אין קניית הרשות מהאדון מועיל במקום עירוב, חזון דמעיקר הדין היה מועיל גם בישראל המודה בעירוב). וכן מוכח בשר"ת מהר"ם שיק סי' קע"ט (שביאר איך אפשר לברך על העירובי חצירות אחר שקונים רשות מהאדון עיי"ש מה שביאר, והיוצא להדיא מדבריו דמעיקר הדין היה מועיל שכירות רשות במקום שהיה מועיל עירוב והיינו בישראל המודה בעירוב).

והן שהתירו מחמת שאנן סהדי שאף אחד מישראל אינו רוצה שע"י מחאתו יכשל חבירו בחילול שבת, ובמ"ש הרמב"ם לגבי כופין אותו עד שיאמר רוצה אני, וכן הורה הגאון בעל מנחת יצחק זצ"ל בהיותו במאנסי, וכן הורה הגאון בעל קהילות יעקב זצ"ל.

ועוד שאר אנפין להתיר בע"י פנים לתורה, ליישב מנהגן של ישראל שמעולם לא חששו להמותים ואינן משתתפים בהעירוב. (ידענו גם ידענו שאפשר לדון על כל ה"ל בק"ן טעמים לפלפל ולהחמיר, אבל נגענו רק בקצה המזלג, בעיקרי ה"מ הדנים ותן לחכם ויחכם עוד, ובעזה"ת עוה"ל לבאר הדבר כשמלה) וכמו כן הננו בזה להודיע שבכוונתנו להר"ל כמה קונטרסים בדבר ה' זו הלכה, ביורדי הלכות בעניני עירובין ורשויות. רבנים ותלמידי חכמים שיש תח"י בירורים ותשובות בענינים אלו נא שיפנו אלינו לזכות את הרבים.

ונסיים בדברי אחד מהקדמונים (בזמן הרמ"ע מפאנו והגידולי תרומה בתשובה בספר משבית מלחמות) וד"ל: "וראו לנו ללמוד ולצאת בעקבי הראשונים שלא היו גזרין וע"ז להכריח את חבירו לאסור מה שחבירו התיר וכדאיתא בפ"ק דיבמות גבי לא נמנעו וכו' ע"כ.

וכפינו פרושה אל א"ל בשמים, בהודאה על העבר ובבקשה על העתיד, עד הנה עזינו רחמיק, ולא עזבינו חסדיך, ואל תטשנו ה' אלקינו לנצח, ויה"ר שחפץ ה' בידינו יצליח, ובזכות שמירת שב"ק אשר כנגד כל התורה היא שקולה, נזכה שלא תצא מכשול ממתח ידינו ותתקדש שם שמים על ידינו, והפורס סוכת שלום יפרוש עלינו שלומם בביאגוא"צ ב"א.

החותמים למען כבוד, עונג, שמירת וקדושת השבת

ועד תיקון עירובין דוויליאמסבורג

ממעיינות רבותינו

עירובין הוא אחד מן היסודות שמייסד הארץ

שמעתי שתלמידי הריב"ש היו יושבים ביחד ומתווכחים איזהו הדבר העיקרי שראש ומנהיג הדור צריך להשיג עליו, יש מהם אמרו: שהעיקר הוא להשיג על הזביחה שיהיה השר"ב ירא שמים, וכן בכל שאר עניינים השייכים לזה, כי ח"ו מאכלות אסורים מטמטמים את הלב. ויש שאמרו "עירובין הוא העיקר, כי הלכות שבת כהררים התלוים בשערה, והאיסור חמור מאד". ויש שאמרו: מקוה היא העיקר, להשיג שהמקווה תהיה כשרה בלי שום חשש, כי אם יסוד בנין האדם הוא ח"ו בלי כשרות, קשה לו מאוד להתגבר על הרע ר"ל. ואחר זה אמר להם מרן הריב"ש ד"ל בזה הלשון: תיתי לי כי בעת הזאת לפלו גם כן במתיבתא דרקייע איזה מהם עיקר, ואמרו כמר וכמר, והסימן הוא במקרא (חבקוק ג) "בזעם תצעד ארץ". ר"ת ז'ביחה עירובין מ'קוה, כל אלה הם יסוד הארץ.

(ברכת אברהם, פ' ואחמקן, ס' בעש"ט עה"ה פ' יתרו).

מצות עירובין היא סגולה להפקד בזרע של קיימא

פעם בא אברך אחד חשוך בנים רח"ל, אל הרה"ק ר' משה מקארסטשוב זצ"ל, בן הרה"ק רבי מרדכי מטשערנאביל זצ"ל, וביקש ממנו ברכה להוושע בזרע של קדושה. שאל אותו הרה"ק: האם יש עירוב בעירך? השיב האברך: בשלילה. ואמר לו הרה"ק: תדאג ותשתדל בכל כוחך שיהיה עירוב בעיר ואז "אז ס'וועט זיין אן עירוב, וועט מען קענען טראגן".

(ס' ילקוט מאורי אור - טשערנאביל, עמ' רמ"מ).

היה מעשה אצל כ"ק דו"ז הרה"ק משינאווא זצ"ל בעת שהיה בלימאנוב, ובמשך הזמן שהיה שם באו אצלו כמה אברכים להזכיר עצמם להיפקד בזרע של קיימא, וכשהיה מוכן כבר לנסוע, נתקבצו אליו ביחד, והפצירו בו שיפעול עבורם ישועה, והתחיל הרה"ק לצווח: לא אוכל להכין, "אם אין עירוב בהעיר, ווי אזוי קען מען טראגען, זאל מען מאכען אן עירוב, וועט מען קענען טראגען" - עכדה"ק. וכמובן קיימו האברכים את דבריו, ואני הכרתי עוד כמה מאותם שהיה להם ישועה אז על ידו, ביניהם היה דר"ז הגה"צ ר' אפרים סמפלר זצ"ל, שנפקד אז בזרע של קיימא מברכתו.

(ליקוטי דברי יחזקאל - סיניאווה, עמ' קמ"ב).

עירוב בעיר הוא שמירה לכל אנשי העיר להנצל מן השדים ומן המחבלים

וישלח יעקב מלאכים (בראשית ל"ב, ג). פירש"י: "מלאכים ממש". הנה אמרו חז"ל (שבת ל"ג:) "עה"כ (בראשית ל"ג, ח) "יוחן את פני העיר" רב אמר: מטבע תיקן להם. ושמואל אמר: שווקים תיקן להם. ור' יוחנן אמר: מרחצאות תיקן להם". ולכאורה הוא משולל הבנה, וכי

יעקב אבינו ע"ה היה מתקן מטבעות או שווקים וכדומה.

אלא נראה לי, דהענין הוא כך, דהנה מובא בספרים הקדושים דיש ג' מיני שמירה להנפש וגם להגוף, בכלל ובפרט. היינו מקוה הוא שמירה לנפש שישמר מן המזיקין, וגם היא שמירה להגוף שישמר מחולאים רעים. "ועירובין שיש בכל ערי ישראל הוא שמירה לכל אנשי העיר שתנצל כל העיר מן השדים ומן המחבלים". ומצות צדקה עולה על גביהן שהוא שמירה לכל העולם כולו...

ולדעתי זה ששלח יעקב לעשו מלאכי אלקים, בוודאי הני היו ג' מלאכים ששומרים את האדם מן הסט"א ומן המחבלים שנבראו מן המצות שעשה, ומאיזה מצות, לזה אמרו חז"ל "רב אמר: מטבע תיקן להם" - היינו מצות צדקה, המרומו בתיבת מטבע. "שמואל אמר: שווקים תיקן להם" - זו מצות עירובין תחומין, ע"ד "יוחן את פני העיר". שקבע להם תחומין. "ר' יוחנן אמר: מרחצאות תיקן להם". זו מקוה. וזהו שכיון רש"י ז"ל "מלאכים ממ"ש". ר"ת מטבע מ'קווה ש'ווקים, ששלח יעקב המלאכים שנבראו מן מצות הללו, היינו מצות צדקה, מצות מקוה, מצות תחומין, שהמה שמירה לגוף ולנפש. וא"כ לא ירא מעשו עוד, כי יש לו על מי לסמוך לשמור אותו מכל פגעים רעים, ולא יארע לו שום דבר רע כלל.

(מעגני מלך, פ' ושלח, מהרה"ק ר' אשר ישעי' מרימנו זצ"ל,

מהרה"ק בעל אמרי נועם מדויקוב ז"וק"ג).

עירוב מורה על הכחשה על מינות ואפיקורסית, ועל ידי מצוות עירוב נמשך שפע וברכה לעליונים ותחתונים

הנה כתבנו במקום אחר בפירושו אומרים ד"ל (שבת י"ד:) "בשעה שתיקן שלמה עירובין ונטילת ידים, יצא בת קול ואמר בני אם חכם לבך ישמח לבי גם אני". ולכאורה צריך הבנה, מה 'חכמה' נראה בתקנות הללו, וצדיק או חסיד היה לו להקרות על הדבר הזה. ואמנם כי הנה... וגם עירוב מורה שהוא לערב ולקשר כל בחינות המדות שהם בחינות 'דין ורחמים'. אשר האפיקורסים אומרים 'מי שברא זה לא ברא זה, מי שברא טוב לא ברא רע, מי שברא אור לא ברא חושך, כוונתי. ועירוב ידוע מכוונת האר"י ז"ל שהוא אותיות ע"ב ר"ו, ע"ב מספר חס"ד, ור"ו מספר גבור"ה, ועשה שלמה משניהם תיבה אחת להכחיש אמונות הכוזבות, וליחד שמו יתברך בכל המעשים, הן בחסדים הן בדינים, כי כולם מאל אחד ניתנו, ואין יחיד כיחודו. ועל ידי זה מתכללים הדינים בחסדי ד' ויורד רוב ברכה ושפע מחי העולמים ברוך הוא לכל העולמות עליונים ותחתונים. ועל כן אמרו אליו "בני אם חכם לבך" - כי תיבת 'חכם' מורה על יחוד עשר ספירות הנזכרים, כי ה'כ' מורה על כתר עליון, והמ' על מדת המלכות שאותיות הללו נתונים בראשיהם, והח' מורה על שמונה ספירות אשר ביניהם, והיחידים הוא הנקרא בשם 'חכם', כי זה הוא החכמה האמיתית ליחד ולחבר ארץ לשמים לקשט את הכלה בחינת חכמה תתאה וחכמה עילאה, ליחד הכל לאחד.

(נזאר מים חיים, פ' יתרו).

שדרש כ"ק אדמו"ר ממונקאטש שליט"א בסעודת נעילת החג פסח העל"ט, על אותן הדורשים דרשות של דופי ומגלים פנים בתורה שלא כהלכה נגד מסורת רבותינו הק' שתקנו עירובין בכל עיר ועיר.

דברים הועבים להבות אש

אזווי ווי פסח איז דאך די מצוה "בחבורה אחת", זאל דער אייבערשטער אונז געבען כח און דעת, מ'זאל זיך האלטן בחבורה אחת, ויטו שכס אחד לעבדך. ובפרט, אז אזעלכע סכנות'דיגע צייטן אזוי ווי בדורותינו איז קיינמאל אויף דער וועלט נישט געווען. ס'איז געווען צייטן וואס מ'האט געהערט מינות ביי משכילים, ס'איז געווען צייטן וואס מ'האט געהערט אפיקורסת ביי ציוניסטן. אבער אין הייליגע בתי מדרשים מ'זאל דרש'נען רחמא ליצלן עוקר זיין תורה הקדושה - אט דער נסיון איז נאך קיינמאל נישט געווען. הש"ת זאל אונז העלפען און מציל זיין דערפון, מיר זאלן גיין בדרכי אבות הקדושים בדרכי רבותינו הקדושים בדעת תורה, כי הם חיינו ואורך ימינו ובהם נהגה יומם ולילה.

כ"ק אדמו"ר הגה"ק בעל ויהי יוסף מפאפא זצוק"ל

הנה היות שכפי הידיעה נתקבל הרושם אצל חלק מתושבי העיר מכל הדרשות והפרסומים, שכאלו דעת גדולינו מאורינו מייסדי הישוב היתה במעל אתם לעקור מצות עירובין מאדמת אמעריקא עביגוא"צ, וממילא הרי מתקני העירוב הרי הם המשנים ממסורת אבותינו ורבותינו. ולכן באנו לברר כאן מקחו של צדיק, אחד מגדולי רבני ומנהיגי שכונתנו המעטירה, ה"ה כ"ק אדמו"ר הגה"ק בעל ויהי יוסף מפאפא זצוק"ל קטעים מתוך תשובתו הרמה להגאון מוה"ר יוסף רוד מאסקאוויטש זצ"ל משאץ בענין תיקון העירוב במאנהעטען, הלא היא כתובה בספרו "שרת ויען יוסף" (אר"ח סי' קצ"ה):

אנחנו ראיתי לרבותינו זצ"ל שהיו משתדלים לעשות תיקון עירובין כדי להציל ההמון ממכשול, והיו מחשבין זאת לזיכוי הרבים, וכמו שכתב בזה מרן החתם סופר (בשרת חלק אר"ח סי' צ"ט) שהאר"ך לבאר בטוב טעם ודעת תשיבות הדבר עיי"ש, וכי"ב כתב בברכי יוסף (סי' שס"ג אות ב') עיי"ש. ואם לא היה אפשר לצאת כל הפוסקים בזה, היו סומכין עצמם על שיטות המקילין. ואף דהא דאמרין בגמ' (עירובין דף מ"ו ע"א). הלכה כדברי המיקל בעירוב, לא נאמר רק לענין עירובי חצירות ושיתופי מבואות, ולא לענין מחיצות, ועיי' ברא"ש (פ"ב דעירובין סי' ד) שכתב כן בלשון ספק עיי"ש.

מ"מ כל שאינו נוגע לזאורייתא, מילתא דמסתברא דגם לענין מחיצות נאמר כלל זה, דכלל הוא בשל סופרים הלך אחר המיקל. דהרא"ש שם סוף סימן ד' סיים וז"ל: וכתב רבינו מאיר ז"ל מדבריו (של ר"ח) למרתי דס"ל הלכה כדברי המיקל בעירובין אפילו בפלוגתא דאמוראי וכו', היכא דלא איתמר כללא כגון הכא דפליגו רבה ור' זירא אמרינן הלכה כדברי המיקל בעירובין אף במחיצות כגון הכא ע"ל.

כיון שראו רבותינו שהמון עם בפרט נשים וע"ה נכשלין באיסור הוצאה, ואף אותן שאר חילול שבת חמור בעיניהם אין עומדין בנסיון באיסור הוצאה, ונכנסין להיות ח"ו בכלל חילול שבת בפרהסיא, ע"כ השתדלו לעשות תיקון עירובין להצילם מזה, ולעצמם היו מחמירים שלא לסמוך על זה. ואף שעל ידי זה היו מקילין גם אותן שלא היה בהם חשש מכשול בלא זה, ולהם היה מועיל תיקון התיקון רק בשביל עונג שבת, אשר בשביל זה בלבד, אולי לא היה ראוי להכניס ראש בין המחלוקת, יש להמליץ על זה כלשון הגמ' בעירובין דף ל"ב ע"א ניחא ליה לחבר רליעבד הוא איסור קלילא ולא ליעבד עם הארץ איסורא רבה, עיי"ש.

ולא היו רבותינו חוששין אולי יוצמח מזה זלזול לכלל איסור הוצאה, שקלי הדעת יאמרו מדשרי לשאת במקום זה הוא הדין במקום אחר שחוף לעירוב, שלא יתביישו לעבור בפרהסיא על איסור שבת, או שלא יבחינו בין מקום למקום בשוגג או במזיד, דאין אנו אחראין למי שרוצה לעבוד על דברי חכמים בשאט נפש, ואדרבה איפכא מסתברא שעל ידי המודעות שמפרסמין באיזה רחוב מותר לשאת להכניס ולהוציא ובאיזה רחוב אסור, על ידי זה עוד מתחזק איסור הוצאה למי שרוצה לקיים אזהרת חכמים, על כן לא הבנתי טעם הרבנים שרוצין למנוע דבר זה בעיר נוא יארק מטעם שיכול לגרום קלקול וזלזול וקלות. הלא ראינו לרבותינו ז"ל שלא היו חוששין על זה, והיו מהדרין לעשות כן מטעם התיקון הגדול שיש בזה, אף במקומות ששייך לחשוש חששות כאלה, ואם נאמר שבעיירות שבאיראפא היה הדבר נחוץ יותר מבכאן, גם זה אינו מתקבל על הלב.

רק חילוק אחד שיש לחלק בין עיירות שבאיראפא לעיר זו, דשם

היה בכל עיר רב קבוע או ב"ד קבוע, אשר כל מילי דמתא עלייהו היה רמיא, והיו דואגין להעמיד משגיח על זה, וגם בעצמם היו משגיחים לפרקים אם לא נעשה איזה שינוי, ואם נעשה איזה שינוי הצריך תיקון, ולא היה הזמן מספיק לתקן קודם השבת, היו מכריזין בכל בתי כנסיות ובתי מדרשות שבעיר שהעירוב נתקלקל ושיזהרו מהוצאה, אבל כאן בנוא יארק דאין כאן ב"ד קבוע, ואם יארע איזה שינוי יש לחוש דאיכא דשמע בהא ולא שמע בהא, אבל אם יכולין להמציא ג' רבנים יראים ומובהקים הבקאים בהל' עירובין, ומקבלין על עצמם ההשגחה וההכרזה בכל בתי כנסיות של מחוז זה אם יצטרך, אינני רואה טעם למנוע מלעשות העירובין אם הוא מספיק על פי הלכה לפי הכרעת הפוסקים אשר רבותינו הגאונים היו סומכין עליהם בעיירות, ואנשי מעשה ממילא יבינו ריש מקום להחמיר למי שאינו נחוץ לכך כיון שאין ההיתר אליבא דכו"ע...

וזה לשון מכתב קדשו בגודל ענין נחיצות תיקון עירובין בעיר וויליאמסבורג:

יוסף גרינוואלד

**רב דקהל "קהלת יעקב" מפאפא
סגן נשיא של התאחדות הרבנים
ב"ה**

שלום וברכה לכבוד ידידי ותלמידי הרב הגדול כתורה ובחסידות במעלות ומדות טובות וחמודות וכו' מו"ה אשר אנשיל קרוים שלטא הרב דקהל ראצפערט יע"א.

ע"ד אשר בקשת הסכמתו שברצונך להשתדל בתיקון עירובין ע"י עשיית צורת הפתח לכל הרחובות שבוויליאמסבורג, להציל רבים מאיסור הוצאה, הנה כבר האריך החת"ס בתשובה חאו"ח סי' צ"ט גודל החיוב להשתדל בענין זה, בפרט מה שמקילין להוציא ע"י קטנים, יש הרבה גדולים שלא הסכימו לזה, כמבואר בסמרי תשובותיהם, וגם הח"ס בתשו' הנ"ל דיבר מזה. ע"כ חזק ואמץ ותהי' ממוכני הרבים כאשר יעלה בידך דבר זה, וחכות הרבים יהי' תלוי בך, והשו"ת יהי' בסערך לברך על המוגמר לטובה, כאו"ג ידירך דושה באהבה.

ב' לחודש מרחשון תשל"ג לפ"ק
הק' יוסף גרינוואלד

וכן היה בשנת תשמ"א כשהשלימו למעשה תיקון העירוב, בוומסב"ג היתה הדבר ידוע ומפורסם שהגה"צ מפאפא זצ"ל הוא הוא העומד ע"ג והכשיר עצם העירוב.

וזה הלשון בש"ת מנחת אשר אר"ח סי' נ"ד

**לכבוד קדושת ידידי הגאה"צ המפורסם אדמו"ר דק"ק
סאטמאר והגאב"ד שליט"א**

הנני בדבר עשילת עירוב בוויליאמסבורג כמי שכתבו באיזה עיתון שנעשה בהסכמתו, וכו', והיות שהעירוב בוויליאמסבורג נעשה ע"י עמודי העלעקטריק וכו' והגם שהרב הגה"צ דפאפא שליט"א לא רצה לחזור ממה שהתירם וכו'.

הרי לן בבירות שגלוי וידוע היתה בשעתו, שהעירוב בוויליאמסבורג נעשה בברכתו ובעידודו של הגה"צ מפאפא זצ"ל, והוא אף נתן הסכמתו לאופן תיקון העירוב.

וכן מוכח מדבריו שאכן נעשה העירוב בפועל, אך לראבוננו גברה אז ידים וזונות וכמה בריגונים קרעו את העירוב.

מיר ווילען בעטן דעם חשובען ציבור אז מ'זאל אוועק-לייגן דעם מעם
 כדי צו וויסן אין געדענקן די גרעניצען ביז ווי מ'קען טראגן.

לחולת הרבים האבן מיר צוגעשטעלט די פאלגענדע טעלעפאן
 נומבערס ווי מען קען הערן איבער די כסדות פונעם עירוב:

געדענקט!

(718) 387-4498

(917) 23-ERIV (34748)

לטלטל, וכל המטלטל הלאה מהגבולות המסומנים, אין זה על
 אחריות הרבנים המכשירים שליט"א, והקולר תלוי על צוארו.
 ואשר על כן השומר נפשו לא יטלטל רק עד הגבולות המסומנים.

לויט די אנווייזונג פון די רבנים המכשירים שליט"א, האבען
 מיר אוועק געשטעלט די צורות הפתח ווייט אינדרויסען פונעם
 היימישער געגענד.

אויך זענען די צורות הפתח געמאכט געווארען אויף אזא אופן,
 אז אויב מען וועט נישט אנווייזען ווי עס איז, וועט מען עס נישט
 זעהן.

אבער כדי עס זאל נישט ארויס קומען קיין מכשול, און קיינער
 זאל ח"ו נישט ארויס טראגען אינדרויסען פונעם עירוב, האבען די
 רבנים המכשירים שליט"א אוועק געשטעלט גרעניצען, וואס ביז
 דארט קען מען רואיג טראגען, אבער ווער עס וועט טראגען
 ווייטער ווי די אנגעצייכענעטער גרעניצען, איז עס נישט אויף די
 אחריות פון די רבנים המכשירים שליט"א נאר אויף זיין אייגענער
 אחריות.

מפת

העירוב

לפי עצת הרבנים המכשירים שליט"א, הרחקנו צורות הפתח
 רחוק רחוק מגבולות וויליאמסבורג, ונעשו באופן שלא יוכר לעין
 הרואה, ורק אם מראין לו יראוה, ואין מגלין אלא לצנועין.
 אבל כדי שלא יצא מכשול ח"ו, נצטוינו מפי הרבנים
 המכשירים שליט"א להשים קץ וגבול שעד שם יהיה מותר